

Годишен абонамент:
 За България 80 лв
 За странство 160 лв.
 За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:
 2 лева кв. см.
Брой 1 левъ

ОБЪДЕНЪ СЛЕДПРАЗДНИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Записване на абонаментитѣ се придружава съ сумата

Редактира комитетъ

Адресъ „Св. Добруджа“ — София

Отговоренъ редакторъ
Т. ХРИСТОВЪ

КЪМЪ ФЕДЕРАЦИЯ

Станалихъ убийство въ Скупщината изнесоха на оцната клокотецитѣ отъ дълги години въпроси. Селско-хрватската партия, още въ режисма на Австро-Унгарската империя се бореше за пълната автономия на Хърватско.

Слѣдъ 1919 год., когато хрватци алъзоха въ прѣдѣлитѣ на Югославия издигнаха сѣкиятъ лозунгъ за правото на хрватитѣ сами да равнопореждатъ съ себе си, за една политическа, сѣдебна и административна автономия върху братиата на широка Югославянска федерация.

Водителѣтѣ, ранениятъ днесъ, Степанъ Радичъ дълго врѣме обикаляше Европа и Русия и търсеше опора за общественото на тоя хрватски идеал. Нищо повече. Той потарси тогава опора въ македонскитѣ срѣди и на мѣри пълната тѣсна подкрѣпка.

Центристѣтѣ и посетителѣтѣ на срѣбския шовинизмъ въ лицето на покойния Пашичъ и срѣбската „Бѣла Рѣка“, обявиха Радича въ излѣбна и конспиративна срѣбчу цѣлостѣта на държавата, защото сѣбелъ сепаратизмъ и цѣбелъ раздроблението на югославянската държава. Арестоваха го и дадоха под сѣдѣ.

Радичъ имѣше слаба и неустановена характеръ, капитулира и се подчини на запобѣдитѣ отъ Бѣлградъ. Това бѣше голѣмъ ударъ срѣбчу демократизирането на Югославия, и особено за поробенитѣ инородни малцинства. Така Радичъ поддържаша въ известни врѣме реакционна и насилнически режимъ въ Югославия, а правителството отпочна едно системно и повсеместно преследвание, главно въ Македония, на всички, които останаха вѣрни на принципитѣ на децентрализацията и на правото на народитѣ да блдѣтѣ господаря у себе си.

„Излѣбната“ и „предателството“ съ други думи, на Радича, изкуни македонския народъ въ устройванитѣ върху него атеитати, единични и масови убийства, инсцениране на процеси, защото той остана вѣренъ на поста си, единственъ да отготвя борбата за правата и свободитѣ на човѣка гражданинъ.

Ала и другаритѣ на Радича, Анте Трумбичъ, Д-ръ Никичъ и др. не одобриха неговото отстъпление. Д-ръ Никичъ оставайки вѣренъ на принципитѣ на федерализма се отдѣли отъ хрватската партия съ една група и продължи борбата за пълната автономия на Хърватско.

Сега, слѣдъ устроения атеитатъ въ Скупщината, Радича остана голѣмитѣ грѣшкы въ миналото и прави вавойкъмъ федерализма, жѣмъ пълното отдѣляне на Хърватско отъ Югославия съ свой парламентъ, съ свои хрватски институти и отдѣлни закони. А това прѣдизвика възражанието на всички групи и лѣвли отъ сѣлско хрватската партия и обединението на всички хрватци под знамето за пълната автономия на Хърватско.

Оставши се душа на словенци, македонци, черногорци и далматинци и всички даватъ пълната своя подкрѣпка за една по широка децентрализация, за отдѣлнитѣ имъ въ отдѣлни автономни единици съ свое управление, както тѣ желаятъ, да равнопореждатъ у себе си, и да развиватъ спокойно националитѣ си сили.

Че това не се харесва на голѣмитѣ империалисти, които въ единението на малкитѣ и подчинити народи, виждатъ най-големия врагъ на своитѣ ненавистни интереси, това се вижда отъ английския, френския и италианския печатъ. Единитѣ и другитѣ си правятъ смѣтки, кой какъ по продуктивно за себе си да ги използва. Но, тѣкмо тѣмъ трѣбва да блде и най-силниятъ аргументъ, който съ единъ по-големъ резонъ оправдава слѣдванитѣ на открития и вѣренъ пѣтъ за федерирането на балканскитѣ народи.

Оттегляне на Унгария отъ О. Н.

Поради последното решение на О. Н., съ което явно доказа, че не жѣлае да се занимава съ интереситѣ на малцинствата въпреки мирнитѣ договори и специалнитѣ за покровителство на малцинствата, всичкитѣ националистични унгарски организации, които образуваша федерация за ревизия на Трианонския договоръ сѣ взели резолюция за оттеглянето на Унгария отъ О. Н.

Въ поменъ на Старо-селскитѣ кланета

Цѣли две години изминаха отъ варварскитѣ кланета надъ 53 млади българи извършени отъ ромънскитѣ граждански и военни власти въ с. с. Старо-село, Дайдъръ, Денизлеръ, Съново, Гутраканско.

Слѣдъ нескончаемата верига на убийства на добруджански българи и слѣдъ Татаръ-Бунарската салхана на човѣци презъ 1922 и 1924 год., Старо-селскитѣ кланета извършени на 4 юлий 1926 г. ше оста ать ненадмнати по жестокостъ и варваризмъ на ромънското чокойско управление въ вѣма на демокрацията.

Добруджанци и български граждани, О. Н. което пое всички ангажиментѣ да контролара придомението на мирнитѣ договори и тѣя за правата на малцианствата, съ своето продължително мълчание санкционира денационализацията на цѣли области, дори съ срѣдствата на най-отвратителнитѣ престѣпления — убийствата. То ги и формално оправда съ приемането, безъ възражение, декларацията въ последното си заседание направена отъ грѣкия делегатъ Политисъ, че договоритѣ за малцианствата сѣ преходенъ режимъ до претопяването имъ въ националното единство на държавата.

Добруджанци и български граждани, Спомняйки си за жертвитѣ на тоя покровителствуванъ отъ високо режимъ за изтрѣбление на подчинитѣ народи, елате всички на 8. VII. т. г. на устроена панихида следъ литургия въ черквата „СВ. СЕДМОЧИСЛЕНИЦИ“, да си спомниме за падналитѣ жертви за човѣшки права и свободи и, нека дадемъ още веднажъ знакъ на високо съзнание и съвестъ, като протестъ на насилната упражнявана върху подчинитѣ народи.

Нека поддъртаеме нашето високо съзнание, че държиме смѣтка за изтрѣблението на българския родъ, и че то им дава по-големъ куръжъ и сила чрезъ сплотяване у насъ и вънъ отъ насъ, съ всички подчинити народи, да засѣд-ме борбата за да скъсаме робскитѣ вериги, които сѣ опасали Балканитѣ и цѣла Европа.

Народъ не се унищожаватъ, но тежко и горко който падне подъ тѣхния гнѣвъ!
 Убититѣ сѣ жертвоприношение на тая клетва. Тѣ не сѣ умрѣли. Тѣхния духъ е между насъ. Той е въ насъ.
 Елате всички на панихидата на 8. VII. т. г. следъ литургия въ черквата „СВ. СЕДМОЧИСЛЕНИЦИ“.
 София, 2 юли 1928 г.
Отъ редакцията на в. „Св. Добруджа“

Скрѣбенъ споменъ

Преди две години въ нашиятъ роденъ край се разигра една кървава вакханалия, която погълна живота на 53 души мирни и трудолюбиви добруджанци.

Шовинистичниятъ ромънски бѣсъ се развилия и по единъ безгранично престѣпенъ начинъ взе своитѣ беззащитни жертви. Съ невинна крѣвь се ороси добруджанската земя. Но крѣвта на тия жертви разплава още по-буино пламъка на великата борба и въ душитѣ имъ кипи нестѣхващия золь крѣмъ смѣлия шумъ за унищожение крѣвавиятъ чокойски режимъ, подъ който пѣшатъ нашитѣ братя и сестри.

Ние, студентитѣ добруджанци, призовавайки всички граждани и добруджанци да присѣтствуватъ на панихидата на загиналитѣ наши братя и сестри, тържествено заявяваме предъ свѣта, че въ сърцата ни не ше угасне спомена за загиналитѣ и че винаги смѣло и безстрашно ше носимъ своята вѣра въ великия денъ, когато нашата родна земя ше се окъже въ блѣсна на едно ново слънце — нашата свобода.

Панихидата ше се отслужи на 8 т. м., 10 ч. пр. обѣдъ въ черквата „Св. Св. Седмочисленници“.
 София, 2. VII. 1928 г.

Отъ групата на добруджанскитѣ студенти

Да почетемъ паметѣта на загиналитѣ

По случай 2 години отъ смъртъта на невинно загиналитѣ наши братя добруджанци, ние се прекланяме предъ тѣхната паметъ. Съ скрѣбъ за тая сѣжна загуба ние пострѣщаме и тази годишнина. Съ погнуса си припомяме за тая ромънска варварщина, която погуби 53 живота.

Нека всѣки добруджанецъ се проникне отъ съзнанието, че е длъженъ да почетѣ паметѣта на загиналитѣ, като присѣтствова на панихидата, която ше се отслужи на 8 т. м. 10 часа преди обѣдъ въ черквата „Св. Св. Седмочисленници“.
 София, 2 Юлий 1928 г.

Отъ група добруджанци.

Амнистия за добруджанци

По случай тържествата за 50 годишнината отъ заграбването на Добруджа отъ ромънцитѣ, презъ м. юлий, м-ръ Попеско наредилъ да му се представи списъкъ на добруджанци за амнистия.

Ще амнистиратъ нѣкои вулгарни ромънски разбойници. Широка и генерална амнистия искатъ добруджанци, за да се върнатъ по мѣстата си. Стига сѣ скитали немилни-недраги изъ чужбина. Да се пустанатъ на свобода всички затворени добруджанци. Да се прекратятъ всички политически дѣла. Стига терзания!

„Комитаджии“ въ Добруджа

Грабежъ и убийства

Споредъ „Диминяца“ на 24 юний недѣля, презъ ношѣта една банда отъ 12 души е нападнала въ с. Вийшоара (?) Добричко, турчина Музачакъ Халилъ и му ограбили 240,000 лей и една златна табла за 40,000 лей.

Бандититѣ обиколили селото и стреляли. Тѣ срещнали момчето Ницо Атанасовъ и тежко го ранили. Отнесенъ е въ болницата.

На 25 срещу 26 юний бандата нападнала Мустафа Кьорпекъ отъ с. Елисахъ (?) и го убива. Трупа му скрили въ житото, а тѣ съ каруцата му преминали праницата. Пакъ Старо село готвятъ.

Бѣжански оплаквания

Отъ с. Дживелъ Новопазарско ни пишатъ:

Една година мина откато бѣжанцитѣ въ околията трѣбваше да се оземлятъ. Ние 10-11 души останахме бѣлѣзани. Обаче обявени сме бѣжанци въ държавния в-къ, но не ни оземляватъ. Полицейски разпореждания. До кога ше продължаватъ тия произволи. Дълги години ни разиграватъ. Така ни учатъ да крадемъ. Зле върви г. Сарафовъ.
 М. Ивановъ

Нац. цараниститѣ противъ заема

Ром. правителство апелира отново къмъ нац-цараниститѣ, за да го подкрепятъ по заема. Последнитѣ издали комюнике, съ което осъждатъ цѣлата политика на Братиямо.

Не е той човѣка който трѣбва да го склучи. Дискредитиранъ е и въ странство. На праздно търси подкрепата на народа.

Въ Алба Юлия народа реши ниц. цараниститѣ да взематъ всички мѣрки, за да му отнеме пълномощията да представлява държавата. Гюрюлтия за властъ. Какво то куко, таквось и пипе.

Процесът на Елзаските автономисти

Учителската стачка. — Отъ къде съж сумитъ. — Федерация съ Франция. — Младешта въ Елзасъ.
— Обединение на всички жертви

VI

Всичко което ви разправя комисаря Бауеръ е лъжа, казва подседимата Анешъ Егеманъ.

— Но каква роля съжъ играла въ комплота, за който съжъ доведена тука? — пита Егеманъ.

— Свидетелъ нѣма да отговори на тоя въпросъ, отговаря председателя.

— Азъ въ действителность имамъ за задача да ви запознаемъ съ резултатитѣ отъ моята анкета, казва Бауеръ. Атъ съжъ, че моитѣ служашы съжъ ви видѣли въ Базелъ, Цюрихъ и Люцернъ.

— Но фактитѣ, които вие изнасятъ какво сочатъ за комплотъ? — пита адвокатъ Бертоль.

— Азъ давамъ сведения, които съжъ събрахъ.

Професоръ Росе, току що избранъ за депутатъ, казва:

— Г-нъ Бауеръ заявя, че възъ основа на сериозни даны, той можель да твърди, че възъ съжъ билъ въ отношения съ Лей. Рапъ и Мутъ и че благодарение на тѣхъ, азъ съжъ внесълъ германската агитация съ целъ да се повдигне Елзасъ срещу Франция. Всичко това не е вѣрно и азъ предизвикамъ г. Бауеръ да установи моитѣ връзки съ тритѣ лица, за които говори.

— На 1920 г. имаше стачка на чиновницитѣ и учителитѣ и че тая стачка е била подхранена отъ Херцогъ или по точно отъ г. Росе, отговаря Бауеръ.

— Но презъ времето на тая стачка азъ не бѣхъ въ Колмаръ. Дисциплинарни мѣрки бѣха взети срещу ония, които я създадохъ. Азъ не бѣхъ между тѣхъ. Вѣрвайте, че нѣмахъ нищо въ тая афера, както нѣмахъ нищо и въ тая новородена афера.

— Да, но на 1926 г. снеха се маскитѣ, отговаря Бауеръ. Въ всички повдигнати въпроси все ще бжде изправени срещу догмата: „Малцинствата иматъ правото да разполагатъ сами съ себе си“.

— Задачата на малцинствата, казва Росе, е отъ ония задачи, които съжъ разисквани и другадѣ, възъ отъ нашата родина. Г-нъ Клемансо самъ по случая съ Полша, я изнесе. Азъ не крия нищо: азъ съжъ защитникъ на

националитѣ малцинства.

когато се касае за тѣхното спокойствие и религиозно единство, най-сигурното срдство за премахване на сепаратизма. Презъ цѣлия периодъ на мое то сътрудничество въ „Елзасеръ Курьеръ“ ние поддрпихме правителството. Азъ го сторихъ въпреки моитѣ приятели.

— Но нѣшо по вашитѣ разходки до Цюрихъ, Базелъ, Мюнхенъ?

— Азъ не ги крия. Дори азъ ги правѣхъ съ официални срдства. Азъ бѣхъ на чело на учителската организация и се мжчехъ да бжда полезенъ. Трѣбваше да се запозная съ онова което ставаше вътрѣ и въ странство. Това всичко бѣше публично достояние. Принадлежайки на една международна учителска организация, и апелирайки къмъ всички партии, азъ трѣбваше да ходя на всѣкъждъ. Това нищо общо нѣма съ автономизма.

Г-нъ Бауеръ, като говорѣше

за заема отъ Вилди, каза, че съжъ прислжствувалъ на неговото сключване. Той се лъже. Приписва ми съжъ че съжъ ходилъ въ Фрибургъ на Бриго, за да се срещна съ Лей и нѣкои други. Не, Азъ ходихъ въ Фрибургъ, за да прислжствувамъ на конгресъ.

Той ми приписва съжъ, че презъ 1926 г. съжъ ималъ две орджия въ лицето на двама учители по учителската стачка. Некомуниститѣ силно

проагитираха и подготвиха стачното движение, което въ нѣколко събрания се наложи.

Исканията бѣха — увеличение на заплатитѣ. Същото стана и въ Парижъ, където станаха манифестации на „Пласъ де Конкордъ“. Ако взехъ думата, сторихъ това като делегатъ.

— Но вие нѣмахте пари а отъ кждѣ внесете 100,000 фр., за да ги внесете въ д-во „Ервиния“? — пита председателя. Ние знаемъ че купихте малка кжша за 90,000 фр., и имаште акции за 70,000 фр. Всичко това е съмнително.

— Нѣма защо да ви доказвамъ, а това се знае, че азъ съжъ работливъ човѣкъ. Ставамъ въ 6 ч. заранъ и късно лѣгамъ. Азъ пиша, азъ упражнявамъ моята професия. Жена ми е работлива томе и замѣства службата на слагина. Тя ми донесе и зестра.

Прокурорътъ възстава противъ тоя начинъ на водене дѣлото, — следъ всѣки свидетелъ да се позволи реплика на всѣки отъ подсждимитѣ. Това съжъ 300 свидетели, 15 подсждими съ по нѣколко защитници. Възстава той, защото сдебната зала се е превърнала на

една конференция

върху автономизма и свободата на Елзасъ въ прислжствието на много свѣтъ, който пълни голѣмата сдебна зала. А така ще се отиде до асенъта. Тоя пжтъ е опасенъ. Азъ ще установя, че подсждимитѣ съжъ разбрали да смѣнятъ правителството и съжъ довели гражданитѣ единъ срещу други. Азъ ще дамъ своитѣ доказателства черпени отъ тѣхната севестрирна кореспонденция, ще изтъкна цѣлата машинация и маниеръ, които не познавате още. Но не желая да се про така тая история. Азъ препорчвамъ единъ другъ пжтъ — дветѣ страни да съкратятъ списъка на свидетелитѣ си.

Следъ една кжса консультация на защитата и дълги полемики съ прокурора тя приема предложението на последния, обаче при условие, да се посочи точно върху какво се държи отговоренъ всѣки отъ подсждимитѣ. Ако ние, казва защитата, се откажемъ отъ свидетелитѣ, трѣбва да знаемъ отъ кои обвинения прокурора се отказва и следователно отъ свидетелитѣ, които ще даватъ за и противъ показания.

Следъ единъ кжсъ разговоръ между прокурора и защит. Жягле съгласие се постига и се съкрати списъка на свидетелитѣ. Подсждимитѣ запазватъ отъ своитѣ свидетели само 28, а прокурора запазва само 6 свои свидетели. Така че отъ 300 души се разпитватъ само 34.

Председателътъ взимайки актъ отъ постигнатото съгласие, пристжва къмъ довършване разпита на подсждимия

Шалъ по отношение на учредената автономистическа партия, която е негово дѣло.

— Ние схващаме, казва Шалъ, дейността на Баронъ Цорнъ де Булахъ чрезъ в. Фархайтъ като нещастна. Но поради факта, че той имаше свои сподажници, ние решихме да систематизиране борбата и се свикаме на събрание. Тамъ ние говорихме за единъ свободенъ Елзасъ. Това бѣше лейтмотивъ и се обявихме противъ всякъвъ сепаратизъмъ.

— Но споредъ документитѣ, казва председателя, тамъ е ставало въпросъ и за правото на Елзасъ да разполага свободно съ себе си, за пълна автономия, която се ръководи отъ идеята за

федерация съ Франция.

Ставало е съжъ така въпросъ за плебисцитъ.

— Една отъ ржководнитѣ мисли бѣше „Свободенъ Елзасъ въ рамкитѣ на Европейскитѣ Шати“, продължава Шалъ. Но Елзасъ не може да не се счита въ рамкитѣ на шатитѣ съ Франция, както съжъ Бжде съ Швейцария и даже Германия. Обаче при днешнитѣ условия въ Европа ние трѣбваше да се откажемъ отъ тази идея, като сведохме борбата до автономия въ рамкитѣ на Франция.

По тоя въпросъ ние се съгласихме и създадохме автономистическата партия. Имаше колебания, но много отъ приятелитѣ на сепаратиста Булахъ дойдохъ при насъ. И Булахъ искаше да дойде, но искаше да има ржководството. Така се учреди „Ландспартай“ Тя живѣе малко, защото тоя процесъ ъ турѣ края. Конкретната задача бѣше: на Елзасъ грижата, да брани частнитѣ си интереси, своята култура, религия, а на Франция грижата по външната политика и отбраната.

— Вие сте били членъ въ централния комитетъ на малцинствата. Каква роля сте играли тамъ?

— Да, ние имаше за задача да бранимъ принципа за правото на националитѣ да разполагатъ съ себе си. Съжъ то движение имаше и въ Бретанъ. Тамъ

младешта издигаше

принципа на автономията. Свикаха на 12 септември 1927 г. конгресъ въ Роспорденъ, на който и азъ прислжствувахъ. Избраха ме за членъ на Ц. К. на националитѣ малцинства въ Франция.

— Какво става тогава съ принципа за интернационална федерализъмъ?

— Това съжъ въпроси, които не зависятъ само отъ нашия Ц. К., а отъ общия колективитѣ на малцинствата.

— Рене Хаусъ другъ отъ подсждимитѣ 32 г. снъ на бившъ германски депутатъ въ Райхстага, обяснява:

Подъ влиянието на срдата, станалъ и азъ автономистъ. Азъ чувствавахъ необходимостта отъ единъ вестникъ, който да поддръжаше нашето движение и понеже моята работа не ми позволяваше самъ да се заема посъветвахъ Дръ Херцель да се обърне за тая цѣль къмъ г. Шалъ. Противно знача на това, което се поддръжало, азъ не бѣхъ между основателитѣ на в. „Zukunft“ — Дръ Риклинъ, Шалъ и Пинкъ. Но

мене ме интересуваше политиката на тоя вестникъ, която напълно сподѣляхъ.

Основахъ и група на елзас-лоренци, която да стои вѣрно на родината си и която група после поддрѣпи Хайматбунда. Последния имаше секции почти въ всички градове и азъ бѣхъ председателъ на секцията въ Страсбургъ и бѣхъ още членъ отъ ржководството на Хайматбунда. Партията на автономизма е много късно дѣло. Но между ржководството на Хайматбунда имаше разногласия, проинтелизиращи преди всичко отъ крайнитѣ разбирания. Азъ не бѣхъ отъ тѣхъ, обаче сподѣляхъ тѣхното схващание, да се направи всичко за участието ни въ изборитѣ. Нашитѣ депутати да отстояватъ въ камарата интереситѣ ни. И тѣ не сѣбраха, защото това стана.

— Но вие сте поддръжали още Елзасъ и Лотарингия свободни въ

„европейскитѣ Съединени Шати“.

— Да, такъвъ въпросъ съжъ съществуваше, но се премахна.

— Говори се, че вие сте били опасна личностъ и че вие сте основателъ на „Schutztruppen“.

— Да ми представятъ първия отъ моитѣ войници!... и продължава:

Преди войната ние искахме автономия. Следъ войната ние пакъ я искахме. Това не бѣше престѣпление преди войната, какъ може да бжде сега? И ние си служихме само съ легални средства.

— Но у Шалъ е намѣрено едно писмо печатано до една жена Жана Миюлеръ въ Бургъ (Германия) и което съдръжаше речта на комуниста депутатъ Хубертъ отъ Стразбургъ произнесена въ камарата. Това не е ли шпионажъ, като се знае още, че г. Бургъ е центъръ на тоя шпионажъ?

Съ отговора на Хаусъ, че това писмо не ми е известно, се приключва неговия разпитъ. Адвоката Жягле се оплаква на сжда, че въ хотелъ-ресторанта, където съжъ отседнали, винаги на съседната маса сѣдатъ полицейски инспектори и следятъ разговоритѣ имъ.

— Но какво мога азъ да направя, казва председателя.

— Да се присѣдинитѣ къмъ нашия протестъ.

Подсждимиятъ Евгени Вурцъ 36 г., учителъ, сжденъ и други пжтъ за измѣна (по французки схващания разбира се) но оправденъ, обяснява:

— Азъ съжъ билъ обектъ само на инсинуации и тогава и сега. Всѣкого полиц. инспекторъ ме е третиралъ като „Voch“ и ми казваше: „Идете си отатякъ Рейнъ“.

Основахъ д-во за разпространение на протестантизма, което се желаше отъ мнозина. Разпространявахъ литература на нѣмски езикъ при условия, каквито се даваха на всички книжарници. Разпространявахъ еднакъво и френска литература.

— Но у васъ е намѣрена книгата „Народътъ и Империята“, изпратена ви отъ Берлинъ.

— Не зная откъде и кой ми я изпратилъ, обаче знаа, че я получихъ въ деня, когато ми се направи обискъ отъ полицията.

Азъ участвахъ и въ основаването на в. „Zukunft“ и на Хайматбунда. Ние искахме да обединиме всички жертви на френската администрация следъ примиренето.

Следъ разпита на художника Солвеенъ, който подчертава още веднажъ оудванието си; защо е арестуванъ и въ какво го обвиняватъ, изнася, че заради своята художествена работа той е получилъ златенъ медалъ.

— Ето ви комплота, приключва защитника Фуриеръ.

Пристжпва се къмъ разпита на подсждимата жена Анешъ Егеманъ, която е германка и женена за брата на абата Фашхауеръ, добива френско поданство и става секретарка — диктиграфъ на абата.

Тя отговаря на зададенитѣ въпроси отъ председателя така: Работехъ въ в. „Курьеръ“. Напуснахъ по съветитѣ на лекаритѣ, защото работата бѣше нощна и изморителна. Друга работа не търсихъ. Живѣхъ съ инокомитѣ си. Ходихъ въ Женева да си видя детето. Отбихъ се въ Базелъ, Цюрихъ и Люцернъ по своя работа.

— Но вие имаште смѣтка въ една банка въ Люцернъ, казва председателя. Фонда на тая смѣтка е депозирани отъ Фашхауеръ и става така, че когато той има нужда отъ тоя фондъ, вие ходите въ Люцернъ.

— Азъ не искахъ да се знае, въ Елзасъ, че азъ имамъ смѣтка въ нѣкоя банка.

— Но знае се, че вие имате смѣтка и въ банката „Жерардо Пинкъ“ въ Стразбургъ.

— Но тия суми, казахъ, че не съжъ мои.

Подсждимиятъ Шарлъ Халъ бившъ протестански същеникъ 47 г., станалъ после журналистъ обяснява: Азъ принадлежахъ на прогресивната партия и поддръжахъ връзкитѣ между моята партия и тая на автономиститѣ и Хайматбунда. На локалния комитетъ на Хайматбунда въ Стразбургъ, азъ бѣхъ председателъ. Подадохъ си оставката вследствие писмото на дръ Риклинъ, съ което обяснаваше, че автономията „въ рамкитѣ на Франция“ е единъ параванъ, който въ удобенъ моментъ ще се събори.

— Но вие сте писали писма, въ които разправяте за много дошли хора отъ вътрешността на Франция да

застрашатъ елзасци и автономизма

че взематъ мѣрки да се браните чрезъ Schutztruppen и че борбата ще се води по улицитѣ. Въобщо писмата ви съжъ пълни съ войнственостъ и предвиждате тържеството на автономизма чрезъ ожесточена борба.

— Да, ала това писмо не бѣше изпратено.

— Отъ друго писмо, което вие сте получили отъ Берлинъ продължава председателя, съ дата 13.X.1926 г. се констатира, че събитията добре се развивали, както се очаква и благодарение на тая открита борба се е формирало единението на елзасци; че формирането на прогресивната партия е добъръ симптомъ. Трѣбва да се съедините съ клерикалитѣ и да се образува една партия на борбата. Трѣбва да се организира новия в. „Volksstimme“ и ви се пише всичко е сторено за обезпечаването на издаването му. Пише ви се още

за единия фронтъ,

който трѣбва да се създаде отъ всички группировки.

По тоя писмо съжъ важно съ

Въ Ромъния

На 27 юний сутринта въ казармата на 11 Серетски полк, капитанъ Чилибидашъ правелъ обучение съ ржчни гранати въ казармения дворъ. Нѣколко гранати се възпламенили и ранили тежко 4 войници, единъ подофицеръ и капитана. Единъ отъ войниците умръля.

Съденето отъ военния съдъ въ Кишеневъ журналиста Ал. Терзиманъ за изнесенитѣ отъ него престѣпления отъ властѣта надъ бесарабското население е оправданъ.

По тоя случай ромънскитѣ вестници наново атакуватъ правителството за вдигане цензурата надъ пресата, като искатъ и ревизия на конституцията.

Ромънскитѣ заемъ въ Лондонъ е отказанъ. Банките поддържатъ солидарно исканията на германскитѣ банки за обезщетение на носителитѣ на ромънски държавни титри. Англичанитѣ искатъ сжщото предявяватъ да се плаща на английскитѣ държатели въ злато. Поанкаре телеграфически савета Братияно да приеме условията. Ромънския парламентъ не може да се занимае съ въпроса по-рано отъ 10.VII, а става вече късно и заема се отлага за есенята.

М-ръ Титулеско заминава за дълго въ отпускъ. Щѣлъ да ходи да помирява Мусолини съ Поанкаре, защото иначе безъ Титулеско не можели да се разбератъ. Пуста грандомания!

държане, какво ще кажете. Има и друго отъ Ексъ Ле Бенъ отъ 2.IX.1926 г. за регулиране смѣткитѣ на вестника.

— Това писмо е отъ моя колега журналистъ Сажеръ, корреспондентъ на "Telegraf Union" и той ми иска тия сведения, за да ги телеграфира. Азъ му бѣхъ корреспондентъ и му съмъ изпращалъ много статии.

Зашитника Фурне иска да се отбележи, че тия писма не сж били известни и не сж били приложени своевременно, въ обвинителния актъ нищо не се поменава за тѣхъ. Иска да се назначи експертиза да провери точно то съдържание на тия писма и да се види дали въ тѣхъ има инструкции.

(Следва) Д-ръ П. Вичевъ

За столичнитѣ бѣжанци

Строежъ на училища

Столичната община презъ настоящата година трѣбваше да залочне строежа на 5 основни училища въ крайнитѣ квартали на София.

Започнатъ е строежътъ на 3 училища, които сжщевременно ще удовлетворяватъ голѣма частъ отъ бѣжанцитѣ.

За постройката училището при захарната фабрика е започнато изравяне на терена.

Отдадени сж на предприемачъ и строежътъ е започнатъ на училищата въ: квартала "Ив. Вазовъ" и на площадъ "Възкресение".

Водоснабдяване

Както писахме въ миналия брой, общината е започнала вече изкопи за поставяне канализация въ бѣжанския кварталъ. Общината в решила да произведе въ близко бъдеще тържбъ за доставката на 8 км. трѣби, за една обща канализация на София.

Следъ доставката на трѣбитѣ, последнитѣ ще бждатъ разпредѣлени, като преди всичко споредъ увѣренята на г-нъ Константиновъ, ще се отдѣли една частъ отъ трѣбитѣ за бѣжанския кварталъ, където особено много се чувствава нуждата отъ вода.

Въ скоро време ще се набави необходимото количество чешми—мѣстна изработка.

Трамвайни линии

Въ началото на настоящия месецъ ще бжде окончателно привършена трамвайната линия по ул. "Боянска" до пресечката на ул. "Боянска" и бул. "П. Славейковъ". Трамвайната линия за "баба Недѣля" ще бжде продължена до тухларнитѣ фабрики. Тая линия понастоящемъ се работи усилено.

По този начинъ една голѣма частъ отъ жителитѣ на бѣжанския кварталъ ще бждатъ улеснени главно презъ зимния сезонъ.

Джелатинъ - свещеникѣ

Официалниятъ джелатинъ въ Куба Франциско Ромео, който е обезглавилъ 20 оскдени затворници, възмутилъ се отъ занаята си и изявилъ желание да стане свещеникѣ, за да се посвети на духовното възпитание на затворницитѣ.

Малката Антанта

и Унгария

Ние бѣхме писали, че г. Бенешъ е недоволенъ отъ упорството на Ромъния въ уреждане споразумѣтѣ съ Унгария. Това недоволство въ форма на упрѣкъ е било направено въ конференцията на Малката Антанта въ Букурещъ. Като знакъ на примирение, г. Титулеско е заявилъ предъ корреспондента на "Манчестеръ Гардианъ", че наистина малката антанта се занимава съ повдигнатия отъ Бенешъ въпросъ за една поправка на унгарскитѣ граници, за да се спечели Унгария за малкото съглашение.

Разтуренъ кабинетъ

Аферитѣ на м-ръ председателъ

Разтуренъ е съ кралски указъ министерския съветъ въ Египетъ. Поводътъ е, че м-ръ председателя Нахасъ Паша съ председателя на Камарата Виса Васеръ и депутата Гофардъ Факри сж били адвокати на принцеса Невидживани, която е повдигнала въпросъ отъ името на интернирания синъ Сефъ Единъ за възвръщанieto на секвестриранитѣ отъ държавата тѣхни имоти. Тримата адвокати сж обещали да сторятъ това срещу възнаграждение 117,000 англ. лири. Всички документи по тая афера били изнесени.

Съединението на Германия и Австрия

Австрийскитѣ м-ръ председателъ е направилъ декларация по своето рѣшение да се работи все повече за едно сдвяване съ Германия, при какъвто случай Австрия съ полсдната ще влѣзватъ въ съюза на Центр. държави.

Ромънскитѣ в. "L'Indpendance Roumaine" изразяватъ политиката на правителството си, пише:

Ако това стане то тогава нѣма да бжде Австрия, а Германия. На такава работа нѣма се съгласи нито Ромъния, нито Югославия. За Чехия дума не става. Сигурно Бенешъ е на противно мнение.

А за да стане ще питатъ безусловно Ромъния или Югославия. Като че ли безъ пѣтли не се съмва.

Жалейка

Граждани,

Ужасниятъ демонъ на войната хвърли въ едно страшно робство равна Добруджа.

Петнадесетъ години едно нечуванъ режимъ на корупция, грабежъ, денационализация и убийства, безнаказано се шири въ Добруджа.

Много сж паметницитѣ, които този режимъ си издигна отъ коститѣ на мирното население въ тая областъ.

Преци две години този режимъ отне живота на **53 мирни селени отъ с. с. Старо село, Денизлеръ, Сѣново, и Дайдъръ**. Въ една нощъ само десетина човешки същества паднаха подъ ножа на "културнитѣ" варвари.

"Хуманна" Европа остана нѣмъ зрителъ на тези събития.

Затуй пъкъ ние прокуденитѣ неда на Добруджа не ще забравимъ смѣнитѣ жертви.

По този случай на 8 юлий, 10 ч. пр. обѣдъ прокудената добруджанска младежъ устройва панихида въ черквата "Св. Седмо-численици".

Елате да се поклонимъ и изявимъ нашата воля за борба за **свободенъ животъ**.

София, 2 юлий 1928 г.

Отъ Н-вото на Мл. Добр. Организация

Английската черква и държавата

Английската държава е забранила известни религиозни книги. По тоя случай между държавната властъ и английската черква е изникналъ конфликтъ. Епископътъ въ Сентъ Албанъ заявява, че отношенията сж толкова тежки, колкото не сж били отъ 250 години насамъ. Черквата, казва той, никога нѣма да позволи на държавата, тя да нарежда какви религиозни книги да се издаватъ или пъкъ държавата да провежда чужди за черквата доктрини.

Кралтъ е приелъ на ауденция Кентерберийския архиепископъ по сжщия поводъ.

Всички епископи сж свикани на конференция за 27 т. м. Конференцията ще се състои въ двореца на архиепископа въ Ламбетъ и ще трае 2—3 дни. Ще се разиска върху опредѣляне средствата на борбата. Върху решенията ще се издаде комюнике.

Този конфликтъ редкъ въ историята на английската държава буди голѣмъ интересъ въ Англия и Европа, толкова повече че м-ръ председателя Балдуинъ е на страната на черквата, а м-ра на Вжтреш. Работи Жонсонъ Хикъ е противъ.

Кентерберийския архиепископъ заплашва съ подаване оставката си отъ шефството на английската черква.

Конференция на немскитѣ малцинства

Отъ 25 до 28 юни въ Виена се е състояла конференция на представители отъ всички нѣмски малцинства прѣснати въ Европа. Председателствувалъ е Рудолфъ Брандъ отъ Трансильвания. Присѣствували сж проф. И. Блейеръ отъ Унгария, Д-ръ Вернеръ Хаселблатъ отъ Естония, Д-ръ Медингеръ отъ Прага, Д-ръ Науманъ отъ Полша, Д-ръ П. Шимаъ отъ Летоия, Шмидъ Водеръ отъ Дания и Ото Улицъ отъ Силезия.

Задачата на конференцията е за опознаване, сближение и поддржане на националнитѣ интереси.

Гитанко

Италия иска да стане господаръ въ Средиземното море. Франция ѝ оспорва.

Италия иска корекция на триполитанската граница. Франция не дава.

Италия иска ревизия на мандата надъ Сирия. Франция не отстъпва.

Италия иска да направи отъ Албания своя колония да влѣзе въ ролята на бившата Австро-Унгария на Балканитѣ. Франция надува малката Антанта.

Италия иска раздроблението на Югославия. Франция рѣмжи. Италия иска да се настани и тя въ Танжеръ. Англия я подкрѣпя. Франция отстъпва. Кой готви войната?

Даулъ Зурловъ

Кой ще я освободи?...

Агитаторъ единъ, г. Общонародовъ, обикаля емигрантскитѣ срѣди и разпъра за голѣмата полза отъ д-ството за О. Н.

— Ето на, казва той, срѣщаме се съ голѣми хора, не български разбира се, защото съ български не можемъ се разбра; правимъ си чайове, банкети, разхождаме се изъ градинитѣ, ама не като нашитѣ. Женитѣ стрижатъ цвѣтата, мжжѣтѣ кастрятъ дърветата,—все работятъ—не стоятъ празни. Току видишъ край стобора надница корреспондентъ. Азъ се струвамъ на важентъ. Поканавтъ го. Влиза той. Запознаватъ ме. Ставамъ приятели. Изваждатъ и му подаватъ табакерата да завие една цигара отъ нашия тютюнъ. Запушва и се възхищава.

— Отъ къдѣ е тютюна? Много е хубавъ,—казва той.

— Важно, азъ му отговарямъ — отъ Добруджа.

— Отъ Добруджа ли? Че къдѣ се намира тая Добруджа. Сигурно нѣкъдѣ въ Азия, шомъ има толкова хубавъ тютюнъ!

И почвамъ да му разпъравамъ, какво нѣщо е Добруджа, какви хора живѣятъ, че тѣ всички иматъ опаски, че пакътъ хлѣба си на слънце и пр. Той се чуди и казва:

— Интересно!... Ще дойдатъ да не премено да ги видя. А ми опаскитѣ имъ дълги ли сж? Виетъ ли те ли опаски? Ето, че се интересува. Седнахме да пиеме чай и той все за нашитѣ опаски приказваше, че много интересно нѣщо било и непременно искалъ да ги види, та да пише въ вестницитѣ.

Така успѣхъ да го заинтерисовамъ. Съ нѣколко думи казано въобще, полезна работа върши д-ството за О. Н. Туй се казва дипломация и

мене ако питате, други пъкъ, за да я освободиме нѣма освенъ тоя.

— Та, тѣй кажете бре хора се обажда единъ. Стига вече сж ни лжгали. Па елате ни разпърате и ние да знаеме. Все говеда ли ще стоиме — нищо да не чуваме, нищо да не знаеме, нищо да не разбираме.

— Та за това съмъ дошелъ и азъ я!... отговаря г. Общонародовъ.

— А бе, г-нъ Общонародовъ, май простичка ше ти се стори моята приказка, ама ше си я кажа.

Защо има две д-ва О. Н.? Сигурно и тѣ не могатъ да се разбератъ като насъ, кой по рано да ни освободятъ. Ето на, тамъ въ Варна шѣли да се изпотрѣпатъ, кой по-рано да я освободи.

— Не е така, додава важно г-нъ Общонародовъ. Едното О. Н. е официално, което се състои само отъ министри и все голѣми хора делегати на правителствата, а другото т. е.

на шето се състои отъ по-малки хора, общественици — кандидати за министри. Ама разлика нѣма. Единитѣ и другитѣ сме близки и сучиме отъ дветѣ ненки на една и сжща майка.

— Значи тѣ се учатъ да ставатъ министри, та после да отидатъ въ по-голѣмото О. Н. Че не могатъ ли да се разбератъ, та да не се дълѣтъ, пъкъ и двоини разноски да не правятъ?

— Не може така, както искате вие. То не е вече дипломация, защото туй, което не могатъ да си кажатъ министри тѣ не го подшушватъ и ние ше го кажеме въ малкото О. Н. Пъкъ за паритѣ не му мислете много, стига само работа да се върши.

— Чуваме, че нашитѣ голѣмци всичкитѣ искали да отидатъ както го казвашъ ти, въ малкото О. Н. Гдето ше се каже, тѣ всичкитѣ искатъ да се научатъ на дипломация, та министри да ставатъ. Трѣбва, трѣбва... утрѣ като я освободиме нѣма да си поржчваме

министри отъ странство я!...

Сега разбрахъ вече и азъ, че едното О. Н. било да се срещатъ на приказка министри и голѣмитѣ хора, а другото О. Н. да се срещатъ на чай по-малкитѣ хора и да се учатъ на дипломация. Тѣнъкъ занаятъ трѣбва да е туй дипломацията!

Май мжчно ше го разбератъ нашитѣ хора ама, то уйдисва да си го кажеме по нашения, делиормански езикъ — едното О. Н. е на садразамитѣ, а другото О. Н. е на ибрикчинитѣ. Нали така? Тѣй всѣки ше го разбере по нашия край. Казвай го и ти тѣй, че да разбератъ всички. По този край много отъ купешки приказки не разбираатъ.

Хай сега сѣ здраве. Ще разпъравамъ и азъ за тая дипломация на голѣмитѣ и малкитѣ хора, та всѣки да разбере, че другъ хайръ нѣма, и че ако не отъ садразамитѣ, то отъ ибрикчинитѣ ше чакаме нашата свобода, ако не тая есенъ, то до другата непременно.

Разградъ, май 1928 г.

Китайски събития

През Лондон съобщават: Американското правителство следвайки курса на своите тихоокеански интереси е признало китайското националистическо правителство в Нанкин и е склонно да преговаря за сключване на нови договори, отказвайки се от старите. Англичаните пък стоварили войски в Тонг-Шанг, за да протегират своите поданици от заплашванията на генерал Шанг Шенг Шанг, ако не получи откуп от 100,000 долара. Правителството е оторизирало м-ра на финансите да сключи заем от 9 мил. долара с 2 1/2% лихва.

Германския кабинет

Германският кабинет е формиран както следва: министър Херман Мюлер, социализъм; м-р на Външ. Работи Стреземан, популизъм; на националн. икономия Курциус, популизъм; на Вътр. Раб. Сесеринг, социализъм; на правосъдието Кохл, демократ; на финансите Хилфердинг, социализъм; на Труда Браун, центризм; Войната Гронер, безпартиен; Поша и Телеграф Шотцел, баварски популизъм. Влизат още Герард и Вирт, центристи и Кейл социалист.

Ромъния тура

Италия, според "Le Temps", е предложила услугите си на Ромъния, да и отпущне сестра, за да заплати обезщетението на унгарските опанги, в Ромъния да отстъпи съответна част от пътя си от репарационните задължения на Германия. Така вън от О. Н. Франция, ще се помира Унгария и Ромъния. Кой знае?

Хроника

За Старо-Село. Добруджанци, не забравяйте жертвите на ромънския терор. Организирайте на всъщда помени акции и изпратете в редакцията кореспонденции. Нека всички в тия акции да бжде единни. Само така ще виесеме смисъл в живота на организацията.

Избитит сж: Илия Бабовляна и братата му Марин и Атанас; Марин Митов, Нейко Петков, Юр. Димитров, Дим. Димитров, Мирчо Миревъ Даню Станевъ и др.

На Разградската община е разрешено да сключи заем от 1 милион лев от мѣстната популярна банка за постройка на хали.

Рекорд на раждателност е спечелила една египтенка отъ Исмаил, която родила изведнаж 6 деца отъ които 4 момчета и 2 момчета и всичките били здрави.

Износът отъ България за чужбина за първото четримесечие отъ настоящата година възлиза на 1,390,000,000 лева срѣщу 1,250,000,000 лева за сѣщото врѣме презъ миналата година.

Паважии на улици. Между многото улици, които ще бждат павирани т. г. сж и следните, които имат значение за бжжанците: ул. Кавали отъ Опълченска до ген. Чернаев; ген. Чернаев — отъ ген. Столетов до ул. Клокотница; Окржжният булевард отъ ул. Пиротска до Ст. Кирил и Методий, бул. Скобелев отъ ул. Пиротска до Руския паметникъ и отъ тамъ цѣлия бул. Тотлебенъ.

София — Поч. „Съгласие“ Левски 11

Противофренска агитация

Въ Баден-Баденъ, сж станали манифестации по случай освещаванието на паметника, който напомня стоещието на 15 полк на драгуните въ гр. Хагенау (Елзасъ) отъ 1871 до 1914 г.

Бившиятъ войници отъ тоя полкъ, които сж присѣтствували на това тържество сж получили по единъ албумъ, въ който силно се атакува Франция, а Германия се кани да си завземе Елзасъ, Силезия, Данцигъ и пр.

Предложението за миръ

Следъ дълги преговори по предложението за поставяне вънъ отъ законитъ войната, Келогъ е бил принуденъ да приеме всичките резерви на Франция, Англия, Италия, Япония и пр. за запазване пакта за О. Н. за съществуващитъ договори, за законната отбрана и пр. съ толкова много и толкова дълги резерви, че предложението на Келогъ за миръ, се обърна въ предложение за война.

Лондъ Жоржъ и мира

Лондъ Жоржъ критикува по литиката на всички правителства които го наследиха.

По отношение прѣдложението на Келогъ за прѣмахване на войната, на едно събрание въ Лондонъ е заявилъ:

— Съветътъ никога нѣма да получи миръ чрезъ обикновенни декларации за поставяне войната вънъ отъ законитъ. Само църквата е въ състояние това да стори.

Въ Европа, казалъ той, има всѣкога млади хора, които се учатъ какъ да се убиватъ. Ако църквитъ се обединятъ нѣма да има никога война.

Лондъ Жоржъ е единъ отъ виновниците на войната и на мирнитъ договори. Тогава другъ акълъ имаше, сега го обладалъ мистицизмъ. Но съвѣстта му, кога ще заговори за тежкитъ прѣстѣпления които той и като него още много други извършиха и продължаватъ да вършатъ съ милиони народи въ Свѣта? Или търси опрощение отъ църквата.

Като поостаряватъ хората или пошуряватъ, или малко ексикликъ получаватъ.

Министерски кризис въ Франция

Радикалитъ въ френския парламент, които влизатъ въ националната концентрация на Поанкаре, изразиха вече своето недоверие на правителството, когато бѣше направено предложение отъ депутата Ури за амнистриането на елзаскитъ депутати и ония въ затвора и въ бѣгство.

Сега по интерпелацията по общата политика на правителството радикалната група е противъ политиката на Поанкаре по въпроситъ относително синдикалнитъ права на чиновницитъ по Елзас-Лоренския въпрос и по поддржанието на националното единство.

Председателътъ на радикалната група Даладие прави безуспѣшни опити да въведе единство въ групата. Предвижда се радикалнитъ министри, като лишени отъ пълната подкрѣпка на групата си, да напущнатъ кабинета, което ще повлече оставката на Поанкаре.

Предателство съ добруджанскитъ интереси

Г-нъ Тр. Трифоновъ излиза въ в. „Утро“ отъ 29. VI. т. г. и пише за нѣкаква спогодба постигната между българската и ромънска делегации на д-вото за О. Н. за режима въ „Добруджа“, която както самъ твърди г. Трифоновъ, той откажалъ да подпише.

Млъвятъ се около цѣлия тоя споръ много работи. Говори се за скандали и обвинения въ предателство на добруджанскитъ интереси. Г-нъ Трифоновъ, който е единъ отъ голѣмитъ кредителите на д-вото за О. Н. е длъженъ да излѣзе и не съ тъмнота, а съ недаусмислени фрази да изнесе фактитъ по цѣлата тая афера. Защото за насъ не е чужда тая. Тя ни е известна отъ по-рано отъ членъ на Изпълнителния комитетъ, а при изучаването, назани се, че никаква спогодба не е подписана. Ще чакаме и ще се повърниме.

ационал-революционенъ фронтъ, въ който непрекъснато се нареждатъ всички добруджанци, безъ разлика на народност и въра, обединяватъ се и сплотяватъ революционитъ добруджански сили, расте борческата готовностъ, закрепва въ рата въ близка победа. Подъ знамето на *Добруджанската Революционна Организация (Д. Р. О.)*, добруджанскитъ народни маси водятъ своитъ решителни борби за спомяване тиранията на ромънската олигархия въ Добруджа и за извоюване на *Свободната Добруджанска република*.

Една отъ основнитъ задачи на *Добруджанската Революционна Организация (Д. Р. О.)* въ настоящия моментъ е да организира революционитъ сили на добруджанскитъ народни маси, да работи неуморно за събиране, обединяване, сплотяване и подготвяването имъ за утрешнитъ революционни борби за извоюване свободата и независимостта на Добруджа.

Централния комитетъ на Д. Р. О. апелира къмъ добруджанската емиграция и добруджанската младежъ въ България и чужбина да дадатъ своето сътрудничество за изграждане на единния национал-революционенъ добруджански фронтъ, като подкрепятъ борбитъ на добруджанското население и поведатъ решителна борба срещу всички ония, които пречатъ и разстройватъ тия борби.

Отъ ръководнитъ органи на емиграцията и младежъта въ България и чужбина, претендиращи да бждатъ нейни изразители и длъжни да защитаватъ интереситъ, свободитъ и живота на всички добруджанци и добруджански революционни дейци, Централния комитетъ на Д. Р. О. иска най-настоятелно да демаскиратъ предъ емиграцията и общественото мнение престъпната ролъ на терористическата организация В. Д. Р. О., да изнесатъ нейнитъ разбойнически дѣла и вулгарни престѣпления, нейната агентпровокаторска дейностъ и сторятъ всичко естетни нейнитъ плановете за нови изтрѣбления на добруджански дейци.

Добруджа, май 1928 г.
Печать
(Кръгълъ съ картата на Добруджа и надписъ „Добруджанска Революционна Организация (Д. Р. О.) Централенъ комитетъ“).
Централенъ комитетъ на Добруджанска Революционна Организация (Д. Р. О.)

Открито писмо на Революционната Добруджанска организация

Вземайки поводъ отъ разбойническитъ набѣги въ Добруджа, масовитъ убийства въ Старо село, Кочина, убийствата на виднитъ добруджански дейци Дочо Михайловъ, Ив. Кръстевъ и др. Централния Комитетъ на Революционната Добруджанска Организация е отправилъ следното отворено писмо до Изпълн. Комитетъ на Съюза на просвѣтно благотворителнитъ д-ва „Добруджа“, Младежкия съюзъ, съ копие до българскитъ в. в. „Св. Добруджа“, „Добр. Знаме“, „Маведония“, „Тракия“, „Западно Ехо“, „Знаме“, „Радикалъ“, „Новини“, „Земл. Знаме“ и др. въ България и чужбина.

„Добруджа е лишена отъ още единъ борецъ за нейната свобода. Любимецътъ на добруджанци — *Иванъ Кръстевъ Кувевъ*, въ началото на миналия месецъ бѣ принуденъ да прибѣгне до самоубийство. Престуванъ презъ м. януарий т. г. жестоко изтезаванъ, освободенъ, наново подхвърленъ на преследвания и на край обграденъ отъ агенти, полицаи и потера, той е предпочелъ самъ да тури край на живота си, отколкото да се остави да бжде отново въ ржцетъ на своитъ палачи.

Иванъ Кръстевъ не бѣше добруджанецъ. Роденъ недалечъ отъ добруджанската граница обаче, той израствъ всрѣдъ добруджанци — съ тѣхнитъ несгоди и тегла. Познаваше лишенията имъ, чувствуваше тѣхнитъ страдания. Стремениятъ и осободителнитъ борби на добруджанци станаха стремия и на Иванъ Кръстева. На тѣхъ той посвети всичките свои сили и, всрѣдъ пречки, трудности, постоянни полицейски гонения, неуморно синовеши всрѣдъ добруджанци, изслушваше болнитъ имъ, ободряваше, вдъхваше надежди, даваше примѣри, бѣдѣше борчески духъ и крепеше въратъ въ близкото освобождение.

Ученикъ и съратникъ на *Дочо Михайловъ*, Иванъ Кръстевъ стана неговъ пръвъ и достоенъ последователъ. Той смѣло издигна носеното отъ *Дочо* знаме на *Добруджанската Революционна организация (Д. Р. О.)* и спечели сърцата на всички добруджанци. Но тъкмо за това и него сполетѣ участъта на *Дочо*. *Сжичата ржка*, която покоси *Дочо Михайловъ* сбори и *Иванъ Кръстева*. Сжщо като *Дочо*, той падна подъ удара на она малка съзаклятническа група отъ карьеристи и вулгарни престѣпници, която подъ името „Вжтрешна Добруджанска Революционна Организация“, тукъ въ Добруджа устройва нападения и обирни, съ които предизвиква ромънскитъ власти да засилватъ насилията надъ добруджанското население. Извършениотъ В. Д. Р. О. нападения въ Старо-Село презъ 1926 г. и убийството на колониста *Танасъ* въ края на 1927 г., станаха причина за кървава саморазправа съ мирното население, за масови кланета, погроми, арести отъ страна на ромънскитъ жандарми и колонистки банди. Съ тая си провокаторска дейностъ В. Д. Р. О. върши тежки престѣпления спрѣмо интереситъ на добруджанското население и освободителната добруджанска кауза.

Въ България, В. Д. Р. О., заседнала край границата съ своитъ банди си е поставила за задача да задушава всѣка борческа проява на добруджанската емиграция. Опрѣвна изключително на полицейскитъ и гранични власти тая терори-

зира активната частъ на емиграцията, избива доблестнитъ и честни добруджански дѣйци, усилено води разрушителна кампания противъ Добруджанския Младежки Съюзъ, „Свободна Добруджа“ и „Добруджанско Знаме“ заплашва съ нови разстрели и зестрашва да предизвика взаимноотребителна борба между добруджанци. Проводникъ на една антидобруджанска политиката отжсната и ненавиждана отъ добруджанскитъ маси, единственъ неенъ методъ на действие е станалъ терора. Чрезъ тероръ — арести, побои, убийства В. Д. Р. О. се стрѣми да отклони движението на добруджанската емиграция отъ неговия правиленъ пѣтъ начертанъ отъ Великия Съборъ, да го разстрои и да го постави въ услуга за постигане на цели — чужди на добруджанци.

Изпълнителния Комитетъ на Съюза на просвѣтно благотворителнитъ Дружества, Добруджа не предприема обаче нищо за да обезвреди въ България пакостната дейностъ на В. Д. Р. О. Убийцитъ на *Дочо Михайловъ* останаха немаскирани и насърдени, поради пълното мълчание, което запази Изпълнителния Комитетъ по тѣхното гнусно злодеяние. Незабѣзано отмина и само убийството на Иванъ Кръстевъ. Агентитъ на терористическата организация В. Д. Р. О. днесъ свободно се цирятъ изъ дружествата, проникватъ въ колонитъ на в. „Добруджа“, развиватъ своята разрушителна антидобруджанска дейностъ и *дебнатъ нови жертви*.

Въ Добруджа и България, В. Д. Р. О. става причина за разединяване силитъ на освободителното добруджанско движение и за разстройване неговитъ редове, съ което улеснява и насържда враговетъ на добруджанското дѣло, — да затягатъ все повече робскитъ вериги на добруджанското население.

Въ Добруджа режима на национално подтисничество е доведенъ до невѣроятни размѣри. Букурешкитъ сатрапи най безцеремонно грабятъ имотитъ, затварятъ училищата и църквитъ, спиратъ всѣкакъвъ културенъ животъ, граждански и политически обезправяватъ добруджанското население, тероризиратъ го и систематично подхвърлятъ на жестоки избивания чрезъ Сигуранцата, жандармитъ и колонисткитъ банди. Ромънскитъ чокои усилено прогонватъ добруджанското население и го замѣстватъ съ преселници куцовласи отъ Македония и ромъни отъ вжтрешността.

За културнитъ, политически и национални борби на добруджанското население всички легални пжтица сж задрѣстени. Никакви клаузи за защита правата на малцинствата, ниванкво Общество на Народитъ, никакви хуманитарни лиги и сдружения, никакви „анкети“ и пр. не сж въ състояние да спратъ варварския походъ на ромънската олигархия за национално обезличаване и ромънизация на Добруджа, нито пъкъ да защитятъ нейното угнетено население. Днесъ единственъ изходъ за избавление отъ терористическия и денационализаторски режимъ на ромънската олигархия, добруджанското население вижда само въ своитъ собствени сили, въ своитъ революционни борби. Подъ знамето на *Добруджанската Революционна Организация (Д. Р. О.)*, то изгражда единния на-